

Investeringsriktlinjer för Simrishamns kommun

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder	Giltig from—tom: 2022-04-01 - tillsvidare	Fastställt av: KS 2022-03-16, §37	Ersätter: KF §58, 1996-05-20
Dnr: KS 2021/357	Ansvarig för uppdatering: Ekonomichefen	Reviderad: -	Tillhör Simrishamns kfs: Ekonomiska föreskrifter

1. Inledning

Dessa riktlinjer anger ramarna för hur investeringar som klassificeras som materiella anläggningstillgångar ska hanteras i kommunen. Tillsammans med dessa riktlinjer gäller lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer och idéskrifter utgivna av Rådet för kommunal redovisning.

Syftet med dessa riktlinjer är att skapa en funktionell och effektiv hantering av investeringar för att få ett effektivt resursutnyttjande och en rättvis redovisning. Målsättningen är att förtydliga beslutsprocessen, roll- och ansvarsfördelning samt hur redovisning av investeringar ska ske.

2. Roll- och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudget och med anslag per investeringsprojekt för kommande budgetåret samt en investeringsplan för de fyra följande åren vilken inte är beslutad.

Kommunfullmäktige beslutar om ej påbörjade investeringsprojekt samt tillhörande investeringsmedel till projektet under budgetåret får överföras till nästkommande år eller inte. Detta sker i samband med att årsredovisningen behandlas i april.

Nämnder

Nämnderna ska årligen utarbeta en budgetskrivelse avseende investeringar för de kommande fem åren.

Nämnderna ansvarar för att investeringsprojekten samt kapitalkostnader bokförs korrekt i ekonomisystemet.

Nämnderna ansvarar för att investeringar genomförs inom angivna budgetramar.

Nämnderna ansvarar för att investeringsverksamheten följs upp och återrapporteras i samband med de fastställda ekonomiska uppföljningarna.

Nämnderna ansvarar för att projekt med investeringsbelopp överstigande totalt fem mnkr slutredovisas till fullmäktige senast sex månader efter att investeringen slutförts ("tagits i bruk").

Varje nämnd ansvarar för analys inom sitt verksamhetsområde gällande nya behov, t ex barn- och utbildningsnämnden presenterar behov av ny förskola till budgetberedningen. Investeringsbehov bör lyftas i koncernledningsgruppen och i lokalförsörjningsgruppen tidigt i behovsanalysen. Vid nyinvestering måste fastighetsenheten vara behjälpliga med investeringskalkyl. Anslaget beviljas till samhällsplaneringsnämndens investeringsbudget.

3. Investering eller kostnad

Grundprincip

Grundprincipen är att en vara eller tjänst ska kostnadsföras när den konsumeras. Bedömningen om en vara eller tjänst är en kostnad eller en investering påverkas inte av om det finns tillgängliga medel i drifts- eller investeringsbudgeten.

Investering

Med investering menas anskaffning eller standardförbättring av tillgångar som är avsedda att stadigvarande nyttjas i verksamheten eller avsedda för uthyrning. Det kan exempelvis vara inventarier, maskiner, större anläggningar eller fastigheter samt viktiga delar/komponenter i anläggningstillgångar som kan behöva ersättas. För att en utgift ska redovisas som en investering ska samtliga tre nedanstående kriterier vara uppfyllda.

- Anskaffningen ska vara avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.
- Anskaffningen ska överstiga ett halvt prisbasbelopp (prisbasbelopp 2021 = 47 600 kr)
- Anskaffningen ska beräknas ha en ekonomisk livslängd på minst tre år.

Uppfylls inte samtliga tre kriterier ska anskaffningen redovisas som en driftskostnad.

Beloppsgränsen gäller även vid:

- **Samlade och samtida inköp av flera likartade inventarier.** Ett exempel på detta kan vara ett samtida inköp av ett antal likartade cyklar till flera olika förskolor. Likartade kan ses som olika modeller på cyklar.
- **Samlade och samtida inköp av inventarier med ett naturligt samband.** Ett exempel på detta kan vara inköp av klassrumsmöbler till ett antal klassrum inom grundskolan.

Reparation och underhåll

Åtgärder som syftar till att bevara eller återställa en anläggning i dess ursprungliga skick ska betraktas som reparation och underhåll och utgör därmed en driftskostnad som bokförs det år som åtgärden utförs. Detta ska dock inte förväxlas med komponenter i en anläggningstillgång.

Det finns särskilda regler för hur komponentavskrivning ska hanteras (se punkten 6 om komponentavskrivning).

4. Anskaffningsvärde

Huvudregeln vid värdering av anläggningstillgångar är att de ska tas upp till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. I anskaffningsvärdet för en förvärvad tillgång ingår, utöver inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet. Indirekta kostnader som administration och projektering ska ingå i anskaffningsvärdet om de är direkt hänförliga till anskaffningen.

Som exempel på vad som förutom inköpspris ska ingå i anskaffningsvärdet kan nämnas utgifter för:

- iordningställande av plats eller område för installation,
- installation
- konsulttjänster såsom arkitekt-, ingenjör- och juristtjänster,
- avgifter sammanhörande med förvärvet, t ex lagfart och frakt,
- egen personal (lön och sociala avgifter) och egna maskiner som arbetat med anskaffningen.

För att aktivering av egen personal ska ske, så ska arbetstiden i projektet under verksamhetsåret minst uppgå till lönekostnad motsvarande 20 tkr.

Som exempel på vad som *inte* ska ingå i anskaffningsvärdet kan nämnas:

- administrationskostnader och andra allmänna omkostnader om de inte är direkt hänförliga till anskaffningen, t ex representation, telefon mm,
- utgifter för provkörning intrimning,
- utbildning av personal,
- hyra av moduler/baracker, i vilka verksamheten bedrivs under ombyggnation eller uppförande av fastighet.

Tillgångar som har tagits emot utan ersättning eller till en ersättning som väsentligt understiger tillgångens verkliga värde ska redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten.

Konstinköp är alltid en investering oavsett anskaffningsvärde.

5. Avskrivningar

Avskrivningar används i redovisningen för att fördela utgiften för en tillgång över tillgångens nyttjandeperiod. Motivet är att ge en rättvisande bild av kommunens förbrukning för respektive redovisningsperiod. Avskrivningar av anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning och efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Avskrivningen ska göras från den tidpunkt tillgången tas i bruk. Det innebär att första avskrivningen görs månaden efter det att anläggningstillgången tagits i bruk.

För tillgångar med ett bestående värde, t ex mark och konst, görs ingen avskrivning. Om en fastighet förvärvas genom inköp och består av mark och byggnad fördelas inköpsvärdet på mark och byggnad genom proportionering utifrån t ex taxeringsvärde.

6. Komponentavskrivning

Viktiga delar/komponenter i anläggningstillgångar kan behövas ersättas regelbundet men med olika tidsintervall och har därmed olika nyttjandeperioder. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska skrivas av separat med olika avskrivningstider.

Återanskaffning av komponent redovisas som anskaffning av ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande redovisat värde för den ersatta enheten kostnadsförs.

Lägsta värde för att aktivera en komponent är 100 tkr.

7. Avyttring och utrangering

En materiell anläggningstillgång ska inte längre redovisas som tillgång när den avyttras eller när den slutgiltigt tagits ur bruk och bedöms sakna värde. Detta gäller även bokfört värde på tillgångar som förstörts vid brand, blivit stulna eller på annat sätt förstörts.

När inbyte/försäljning sker i samband med inköp av ny maskin, fordon eller inventarier ska inköpet bruttoredovisas, det vill säga ersättningen för det som byts in/säljs redovisas som reavinst eller reaförlust i driftsredovisningen. Anskaffningsvärdet för nyinköpet redovisas som investering.

Vinst eller förlust vid utrangering eller avyttring redovisas i resultatet som mellanskillnaden mellan det redovisade värdet och det belopp som erhålls för tillgången vid eventuell avyttring. Då en anläggning utrangerats eller avyttrats ska detta meddelas ekonomiavdelningen snarast så att bortbokning i anläggningsregister och huvudbok kan ske.

8. Nedskrivning

Vid oförutsedda och kraftiga värdeminskningar samt om värdet på en anläggningstillgång varaktigt minskat ska en engångsnedskrivning ske med det belopp som kan anses nödvändigt. En nedskrivning belastar resultatet som en verksamhetskostnad. Nedskrivningar ses som en tillämpning av god redovisningssed och beslutas av ekonomichefen. En nedskrivning ska återföras om det inte längre finns skäl för den. Återföringen ska redovisas över resultaträkningen.

9. Investeringsinkomster

För anslutningsavgifter, anläggningsavgifter, gatukostnadsersättningar och övriga investeringsbidrag gäller att inkomsterna ska intäktsföras på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Inkomsten periodiseras och redovisas som en skuld på balansräkningen. Inkomsten intäktsförs successivt i samma takt som investeringsobjektet skrivs av över sin nyttjandeperiod.

10. Internränta

Internräntan beräknas på anläggningarnas bokförda värden. Internräntan utgörs av den SKR, Sveriges regioner och kommuner, årligen rekommenderade internräntan för varje enskilt år.

11. Investeringsprocess

Investeringsbehov

Investeringsprocessen börjar med att nämnderna varje år bedömer sitt investeringsbehov. Nämnderna utarbetar en budgetskrivelse avseende investeringar för de kommande fem åren. Budgetskrivelsen ska innehålla investeringsprojekt och investeringsbudget inkluderande en kostnadskalkyl, ökade driftkostnader utöver kapitalkostnader samt beskrivning av samtliga investeringsprojekt.

Det är av stor vikt att den nämnd som vill genomföra investeringen tar ställning till om verksamheten har personella resurser att genomföra investeringen enligt beräknad tidplan och i förhållande till andra investeringar.

Beslut om investeringsbudget och investeringsprojekt

Nämnderna skickar in antagna budgetskrivelser innehållande förslag till investeringsbudget samt investeringsprojekt för de kommande fem åren till ekonomienheten. Ekonomienheten sammanställer inskickat material och överlämnar det till budgetberedningen. Budgetberedningen arbetar med investeringsbudgeten och för dialog med nämnderna. Fullmäktige beslutar sedan om investeringsbudget och investeringsprojekt för budgetåret samt en plan för de fyra följande åren.

Omprioritering efter fastställd investeringsbudget och investeringsprojekt

Nämndernas investeringsverksamhet får sammantaget inte överstiga den ram som har tilldelats för budgetåret. Nämnderna har efter att fullmäktige fastställt investeringsbudgeten rätt att genom omprioritering göra följande ändringar avseende investeringsprojekt för budgetåret;

- öka budgeten för ett redan godkänt projekt för budgetåret med högst 10 % av projektets budgetbelopp för året. Ökningen får dock inte överstiga 2,5 mnkr för samhällsplaneringsnämnden och 1 mnkr för övriga nämnder.
- tillföra nya investeringsprojekt, det vill säga projekt som inte ingår bland de tidigare godkända för budgetåret, till ett belopp av totalt högst 10 % av den totala investeringsramen för budgetåret. Ökningen får dock inte överstiga 2,5 mnkr för samhällsplaneringsnämnden och 1 mnkr för övriga nämnder.

Omprioriteringar enligt ovan ska alltid göras inom tilldelad investeringsram för budgetåret.

Budgetering av investeringsprojekt

Nämnderna budgeterar deras investeringsprojekt i ekonomisystemet med koddelen projekt.

Kapitalkostnader

Nämnderna blir kompenserade för kapitalkostnader. Uträkningen av kommande årets kapitalkostnader utgår ifrån aktiverade investeringar året innan, investeringsbudgeten innevarande år samt investeringsbudgeten för det kommande året. Nämnderna budgeterar de kapitalkostnader som kommunfullmäktige har beslutat om.

Uppföljning av investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten följs upp och återrapporteras i samband med de fastställda ekonomiska uppföljningarna. Avvikelse, såväl över- som underskott, ska analyseras och kommenteras. Nämndernas investeringsverksamhet får sammantaget inte överstiga den ram som har tilldelats för budgetåret.

Slutredovisning av projekt överstigande 5 mnkr

Projekt med investeringsbelopp överstigande totalt 5 mnkr slutredovisas till fullmäktige senast sex månader efter att investeringen har slutförts ("tagits i bruk"). Respektive nämnd ansvarar för att slutredovisningen görs.

Hantering avseende tilldelad investeringsbudget som inte har använts under året

I det fall ett investeringsprojekt inte är påbörjat under budgetåret ska det beslutas av fullmäktige om investeringsprojektet och investeringsmedel till projektet ska överföras till nästkommande år eller inte.

Påbörjade investeringsprojekt som avser kategorierna ramanslag samt årligen återkommande anslag för reinvesteringar överförs inte till nästkommande år i det fall det finns ej använda medel kvar.

Investeringsprojekt som är utöver de två ovan nämnda styckena och där inte tilldelad budget har använts fullt ut under budgetåret får resterande belopp istället användas nästkommande år till det avsedda projektet utan beslut i fullmäktige.